

19.4.2026

YKV suunnistusjaosto

Iltarastien järjestäjien ohjeet

Tämä ohje on tehty avuksi ja muistilistaksi iltarastien järjestäjiä varten. Ohjeen tarkoituksena on helpottaa järjestelyvuorossa olevien työtaakkaa ja varmistaa yhtenäinen laadukas tapahtuma, että rasteilla kävijät voivat nauttia hienosta tapahtumasta kerta toisensa jälkeen.

Kiitokset etukäteen antamastasi työpanoksesta tapahtuman onnistumiseksi!

Yhteenveto ja hakemisto

- Perusohjeita ratamestarille
 - Panosta ensisijaisesti lasten ratoihin (C, TR ja RR)
- Etukäteistarkistukset
- Karttojen tulostus
- Tehtävät tapahtumapäivänä
- Turvallisuussuunnitelma

– Varmista, että osaat opastaa hälytysajoneuvon tarvittaessa paikalle.

- Tulospalveluohjeet

– Suunnistajien kirjaaminen lähteväksi ja maaliin.

- Tulosten lähettäminen nettiin ja lehteen

Perusohjeita Ratamestareille

- **Pyri ratojen laadinnassa seuraaviin laatutekijöihin:**
- Ratojen kiertosuunnat pyritään tekemään samansuuntaisiksi.
- Vältä teräviä kulmia rasteille tulo- ja lähtösuunnissa, käytä apurasteja.
- Vältä ryteikköjä, hakkuita yms. vaikeakulkuisia alueita. Hakkuille on myös yleensä istutettu puun taimia, siksi vältetään niitä.
- Jos reitille sattuu esim. ylipääsemätön oja, merkitse ylityspaikka karttaan.
- **Laadi radat siten, ettei tule kiusausta mennä kielletyille alueille, pihuille, pelloille tai taimikoille. Käytä tarvittaessa apurasteja.**
- Käytä kartan parhaat alueet hyväksi.
- Yhteisiäkin rasteja saa olla eri radoilla, mutta huomioi vaativuustasot.

- Varmista, että rastit ovat oikeissa paikoissa.
- Varmista, että kartta pitää paikkansa rastipisteen ympärillä.
- Rastipiste on selvä ja siihen pääsee suunnistamalla, Ei Bingorasteja.
- ReitINVALinnalla tehdään radan kiinnostavuus.
- Rastilippu on riittävän korkealla. Piiloon ei saa laittaa ja helpoilla reiteillä (C, TR ja RR) lippu saa näkyä jo kaukaa.

Perusohjeita Ratamestareille

Rastireittirata (RR)

- Tutustu maastoon ennen suunnittelun alkua, viestitä maaston muutokset kartantekijälle.
- Suunnistusta aloittelevia lapsia varten.
- Pyri siihen, että reitti sekä oikaisut kulkisivat selvästi luettavia hyväpohjaisia reittejä pitkin.
- Laadi jokaiselle rastivälille ainakin yksi suunnistustehtävä /reitINVALINTA.
- Vältä ojien ylityksiä (ylitys sillan kohdalta).
- Laadi rata niin, että suunnistustaidolla pärjää paremmin kuin juoksemalla, ts. oikaisulla saadaan selvä etu.
- **Rastireittirata on tärkein rata. Panosta siihen!**

Tukireittirata (TR)

- Kokemattomia suunnistajia varten.
- Rasti johdattelevan maastokohteen (tie, polku, pellon laita ym.) tai viitoituksen läheisyydessä; rastipiste ja lippu saavat näkyä.
- selkeä, näkyvä yksiselitteinen rastipiste; rastin takana selkeä pysäyttävä kohde, esim. tie, pelto, oja tai viitoitus; pysäyttävän kohteen tulee erottua ympäristöstä.

Perusohjeita Ratamestareille

C-rata

- Suunnittele rastivälit hyväpohjaisia selviä reittejä pitkin. On hyvä, jos joillekin väleille löytyy eri reittivaihtoehtoja. Suunnistajan tulisi selvittää radasta kartanluvulla ilman kompassia.
- Käytä rastipisteinä selviä isoja kohteita, mielellään **ei** samoja rasteja A-radon kanssa.
- Tulee olla helpohko, koska on tarkoitettu myös aloittelijoille suunnistuksen harjoitteluun.

B-rata

- Haasteellisempi kuin C, mutta helpompi kuin A

- Rastipisteet tarkempia, pitkiä rastivälejä voi olla ja kompassin käyttö tulee hallita. Vältä kuitenkin huonointa maapohjaa ja suurimpia oja.

Perusohjeita Ratamestareille

A-rata

- Koska A-rataa kiertävät kokeneimmat, rata saa olla vaativa. Rastien on oltava kuitenkin tarkasti oikeissa paikoissa, mutta ei piilossa, lipun tulee näkyä, kun ollaan rastipisteessä!
- Yritä saada rataan:
 - **vaihtelua**, esim. erilaisilla rastipisteillä, eripituisilla rastiväleillä, etu- ja takarinnerasteilla yms.
 - **tasapainoisuutta** suunnistustaidon ja fyysisen kunnon välille, kumpaakin tarvitaan yhtä paljon
 - **ainakin yksi** pitkä rastiväli, jolla löytyy eri reittivaihtoehtoja
 - **pyri siihen**, että kaikilla radoilla kulkusuunta olisi pääosin sama
- ***Kun viet rasteja maastoon, tee muutos ratasuunnitelmaasi jos***

– kartta ei kuvaa rastipistettä ja sen ympäristöä riittävän hyvin, uudet ojat, hakkuut, tiet ja yms.

Etukäteistarkistukset

- Tarkista leimasimet ja emitit, pohjakassa ym. vastaanottaessasi iltarastivarusteet
- Tarkista muut tarvittavat varusteet.
- Laita tietokone lataukseen hyvissä ajoin, jotta akku on täyteen ladattu iltarasteilla.

Karttojen luominen

- Ratamestarit suunnittelevat radat OCAD9-ohjelmalla omatoimisesti jaoston tähän tarkoitukseen hankkimalla tietokoneella. Tietokone kiertää järjestäjillä ja radat voi suunnitella kauankin ennen omaa järjestämisvuoroa.
- Karttapohjat löytyvät iltarastitietokoneiden etusivulta dropbox kansioista ocd-tiedostona.
- Ratojen suunnitteluun on tehty seuran oma ohje, joka löytyy jaoston sivustolta ja iltarastikoneiden salkuista

- Tavoite on, että jokainen onnistuu luomaan A4-kokoiset tulostekartat (Mittakaava 1:10 000) itsenäisesti. Käy maastossa ja käytä aikaa järjestämiesi iltarastien suunnitteluun.

Karttojen tulostus

- Karttojen tulostus tapahtuu omatoimisesti urheilukentällä, jossa kartat voi käydä tulostamassa jaoston tulostimella. Arvio karttojen ratakohtaisista määristä on järjestäjän vastuulla.
- Tulostin sijaitsee urheilukentän tuomarikopissa. Avain tilaan on urheilukentällä olevassa avainboksissa, jonka koodin saa jaoston jäseniltä.
- Mikäli karttojen luominen OCAD:lla tuntuu ylivoimaiselta esteeltä yrityksistä huolimatta, voidaan toimia niin, että järjestäjä tuo tai lähettää piirretyt kartat (Jussi Koskelle) tai muulle osaavalle, joka piirtää kartat ohjelmalla ja toimittaa ne tulostettavina pdf-tiedostoina järjestäjälle, jotka järjestäjä voi käydä itse tulostamassa. (Tämä vaihtoehto

kuitenkin vain silloin, jos piirtäminen ei yksinkertaisesti millään onnistu!)

Tehtävät tapahtumapäivänä

- Opastukset paikoilleen ajoissa, lähdöt klo 17 jälkeen
 - Riittävän selkeä opastus, että kauempaakin ensimmäistä kertaa tulevat osaavat paikalle.
 - Tarkista opastusten sijainnit iltarastiohjelmasta.
- Suunnittele pysäköintialue.
 - Laita tarvittaessa opasteita.
 - Huolehdi hälytysajoneuvojen ja muun liikenteen kulkumahdollisuudet.
- Mallikartat esille, että suunnistajat voi valita oman radan.
- Ohjeet ja tiedotteet esille.
- Virkut-vihko.

Virkut maksaa 25€/vuosi työntekijöiden iltarastikäyntejä. Merkitse vihkoon nimi ja osasto.

- Seinäjoen kaupungin vihko
 - työntekijät maksaa itse puolet (= 3,50€) ja loppuhinta laskutetaan kaupungilta nimelistan perusteella. Myös Epsukortista kaupunki maksaa puolet (47,50€) ja työntekijä toisen puolen.
- Epsu-kausikorttien myynti 95 €
 - Nimi ja korttinumero listaan ja tieto maksusta kassaan (käteisellä, liikuntaseteleillä)
 - Vuosiluku tarra viime vuoden korttiin. Ellei löydy, ota uusi kortti, johon tarra
- Iltarastijärjestäjillä oltava keltainen ohjaajaliivi yllä, jotta vieraammatkin osallistujat tunnistavat järjestäjät.

Lähtöpaikan järjestelyt

- Lähtöleimaus (=nollaus) selkeästi esille ja riittävän kauas maalileimauksesta ja kartan myynnistä, jotta maaliin tuleva ei vahingossa nolaa suorituksen jälkeen
 - Lähtöleimauksessa **EI** käytetä rastilippua.
- Maaliintulo (viimeinen rasti) riittävän kauaksi lähtöleimauksesta

– Maalileimauksessa käytetään aina rastilippua.

Turvallisuussuunnitelma

- Iltarastivarustukseen kuuluu ensiapulaukku, jonka avulla tavanomaisimmat ruhjeet ja haavat voidaan hoitaa maastossa.
 - Nyrjähtäneitä nilkkoja varten laukusta löytyy kylmäpusseja.
 - Kyypakkaus
 - Tutustu ennalta EA-laukun sisältöön.
- **Yleinen hätänumero: 112**
- **Käytä 112-sovellusta**
 - **Varmista että osaat ilmoittaa iltarastipaikan oikeat koordinaatit /osoitteen tarvittaessa**

- Hälytysajoneuvot opastetaan tapahtumapaikalle hälytyksen teon yhteydessä.
- Kadonneen etsintä käynnistetään harkinnan mukaan maalin sulkeutumisen jälkeen. Järjestäjän partio tiedustelee maaston ja ellei se tuota tulosta, ilmoitus poliisille (112). Tapahtuman vastaava koordinoi toimintaa poliisin saapumiseen saakka.

Kartan myynti

- Osanottomaksu 7€
 - Maksuksi käy myös Smartum, E-passi sekä Edenred.
 - Epsu-kortti, joka on esitettävä. Ei kelpaa ilman kuluvan vuoden vuosilukutarraa ! (kortissa tulee olla nimi)
 - YK-V/PoRa kausikortti (käy ainoastaan yk-v ja pora iltarasteilla)
 - Alle 20-vuotiaat ilmaiseksi
 - Kartta luovutetaan maksua vastaan
- **Kaikki maastoon lähtijät on kirjattava listaan ja kuitattava pois tulleeksi!**

- Lähtevät voi kirjata myös tietokoneelle (ks. tulospalveluohjeet)
- Metsään lähtevät saattajat kirjaavat erilliseen listaan lähdön ja paluun metsästä. (Tilastointia varten)

Tulosten tekeminen

- Käytössä oleva laitteisto
 - Lenovo Thinkpad kannettava tietokone
 - Emit USB lukijaleimasin 1214
 - Liitetään tietokoneen merkittyyn Lukija-porttiin
 - Power Inverter

- Liitetään tupakansytyttimeen tai suoraan auton akkuun
- Tuottaa 220 V jännitteen, jolla voi ladata tietokonetta poikkeustilanteessa, jos akku ei riitä.

– Eresults Lite tulospalveluohjelma

Eresults Lite ohjelma

Työkaluvalikko

1 **2** **3** **4** **5** **6** **7** **8** **9** **10** **11** **12** **13** **14** **15**

1. Uuden työtilan luonti
2. Työtilan avaus
3. Työtilan tallennus
4. Tapahtuman tallennus tilastoon
5. MTR-laitteen tietojen purkaminen
6. MTR-laitteen tietojen tyhjennys
7. Tuloksien tekeminen
8. Tuloksien katselu
9. Ratojen henkilöiden lajittelu

10. Ratojen järjestäminen

11. Rastiväliaikojen piilottaminen/näyttäminen

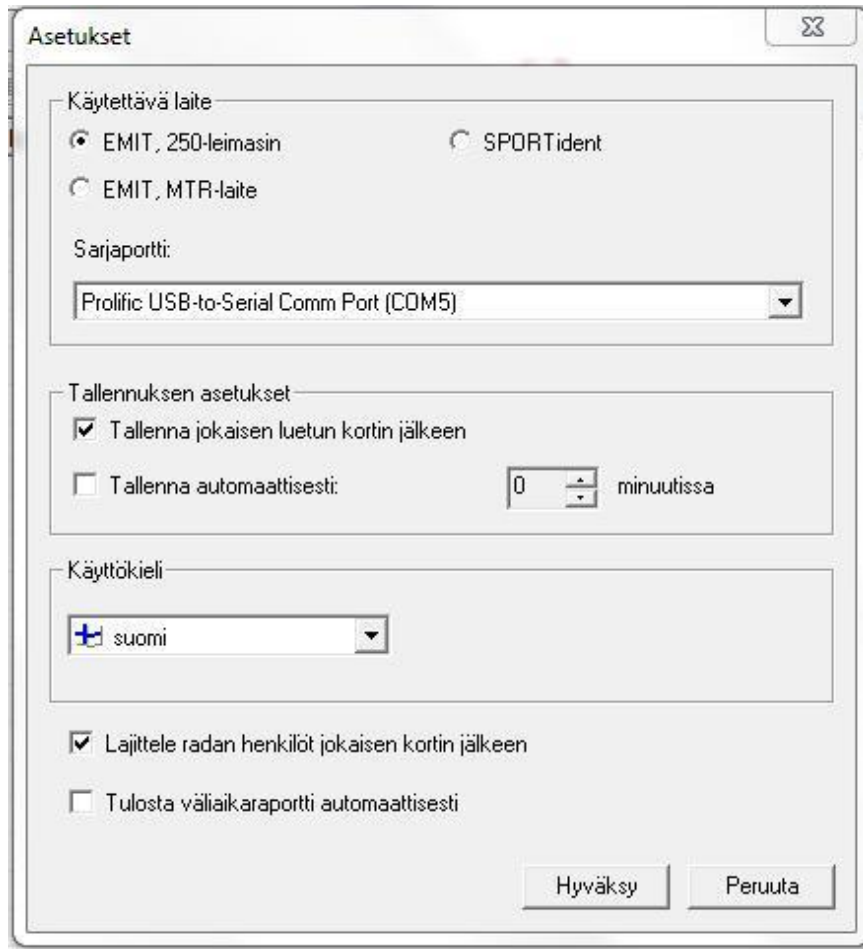
12. Ohjelman asetukset

13. Henkilörekisteri

14. Tilastot

15. Henkilöiden ennakkosyöttö (Metsään lähtevien syöttö)

Asetukset

Asetukset

Käytettävä laite

EMIT, 250-leimasin SPORTident

EMIT, MTR-laite

Sarjaportti:

Prolific USB-to-Serial Comm Port (COM5)

Tallennuksen asetukset

Tallenna jokaisen luetun kortin jälkeen

Tallenna automaattisesti: 0 minuutissa

Käyttökieli

suomi

Lajittele radan henkilöt jokaisen kortin jälkeen

Tulosta väliaikaraportti automaattisesti

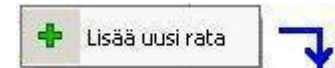
Hyväksy Peruuta

Portti on COM 5

Tähän ei yleensä tarvitse tehdä muutoksia

Tehtävät ennen iltarasteja

- Vie nuoli ruudukon tyhjään osaan – paina hiiren oik. näppäintä – klikkaa vas. näppäimellä ”Lisää uusi rata”.

- Lisää ratojen Emitkoodit (lista Emitkoodeista seuraavalla sivulla).
- Muista laittaa viimeiseksi koodiksi YK-V:n
Maalileimasimen numero 122
- Lisää radan nimi ja pituus jolloin ne näkyvät myös luettaessa tietoja sisään ja tuloksissa.

- Tämä vähentää ongelmia, jos ensimmäisenä radalta tulleella on puutteita leimauksissa
- Ajantasainen leimasinlista koodeineen iltarastikoneiden salkuissa, leimasinsalkussa, sekä jaoston nettisivuilla.

Radan koodit pilkuilla eroteltuina: (esim. 69,70,71,72,87,88,100)

120,111,126,178,69

Radan nimi: Radan pituus:

C-Rata 1,4 km

Lisäasetukset

Vain tietyt rastivälit mukaan tuloksiin

Merkitsevät rastivälit: (esim. 69-70,87-88,88-100)

Kun suunnistaja lähtee metsään

- Laita emit lukijaan ja näyttöön ilmestyy uusi ikkuna.
 - Kirjoita nimi **Sukunimi Etunimi** (ensisijaisesti listalta) ja valitse Rata
 - Paina ”Aseta lähteväksi”
 - Valitse, jos on lainakortti
- Jos emit korttia ei löytynyt tietokannasta, ohjelma kysyy tallennetaanko tiedot.
 - Jos emit-kortti on lainakortti, älä tallenna.
 - Jos emit korttia ei löytynyt tietokannasta ja se on suunnistajan oma kortti. Valitse kyllä ja täydennä muutkin tiedot oikeaksi

The image shows two screenshots of a software interface. The left window is titled "Kilpailijatietojen hyväksyntä" (Competitor Information Confirmation) and contains a form with the following fields: "Henkilötiedot" (Personal Information) with a "Nimi:" dropdown menu showing "Istolahti Asko", a "Seura:" text box with "YKV", and a "Kortti:" text box with "154785" and a "Lainakortti" checkbox. "Lisätiedot" (Additional Information) section includes a checkbox for "Aika tietokoneelta (yhteislähtö tms.)", a "Lähtöaika (tt.mm)" text box with "00.00", and two buttons: "Hyväksy maaliin" and "Aseta lähteväksi". The right window is titled "Henkilön muokkaus" (Person Modification) and contains a form with the following fields: "Nimi: (sukunimi etunimi)" text box with "Istolahti Asko", "Seura:" dropdown menu with "YKV" and a "Lisää seura..." button, "Kortti:" text box, "Sukuupuoli:" dropdown menu, and a checked "Syntymävuosi:" checkbox.

Seuraa metsässä olevia suunnistajia

KORTTI	NIMI	SEURA
Rata 1 137618L	Valli Viljami	YKV
Ei tiedossa 154785	Istolahti Asko	YKV

Henkilöitä voi lisätä myös lukemalla kortteja 250-leimasimella.

Luo lista... Tuo... Lisää... Poistu

Ennakkoon syötettyjen lisäys käsin

Henkilötiedot

Kortti: 0 ... Lainakortti

Juoksee ilman korttia

Nimi: Suunnistaja Seppo

Seura:

Rata: Rata 1

Lisätiedot

Aika tietokoneelta (yhteislähtö tms.)

Lähtöaika (tt.mm)

00.00

Lisää Peruuta

Suunnistajien lisäys käsin

Kun suunnistaja tulee maaliin

- Laita emit kortti lukijaan ja ohjelma laittaa henkilön oikealle radalle automaattisesti
- Jos suunnistaja menee ilman aikaa ota normaalisti maaliin ja valitse sen jälkeen oikean kilpailijan kohdalla hiiren oikealla ”Ilman aikaa”.
 - Myös hylätyt voidaan laittaa ilman aikaa.
- Jos suunnistajalla puuttuu leimauksia ohjelma merkitse tuloksen kysymysmerkillä. Muuta tulokseen ”Ei aikaa”

- Jos suunnistajalla on ylimääräisiä leimauksia ohjelma kysyy poistetaanko ne, valitse kyllä.
- Jos suunnistajalla on lainakortti merkitty, ohjelma ilmoittaa siitä.

Kun suunnistaja tulee maaliin

- Jos tietoja ei ole luettu sisään ennakolta
 - Kirjoita nimi Sukunimi Etunimi
 - Paina Hyväksy maaliin (Ei aikaa täppä tarvittaessa)
- Jos emit korttia ei löytynyt tietokannasta, ohjelma kysyy tallennetaanko
 - Jos emit-kortti on lainakortti, älä tallenna.
 - Jos emit korttia ei löytynyt tietokannasta ja se on suunnistajan oma kortti. Valitse kyllä ja täydennä muutkin tiedot oikeaksi

Kilpailijatietojen hyväksyntä

Henkilötiedot

Nimi: Kallioväli Jenna

Seura: YKV

Kortti: 139861 Lainakortti

Rata: Ei tiedossa

Lisätiedot

Aika tietokoneelta (yhteislähtö tms.)

Lähtöaika (tt.mm)

00.00

Hyväksy maaliin

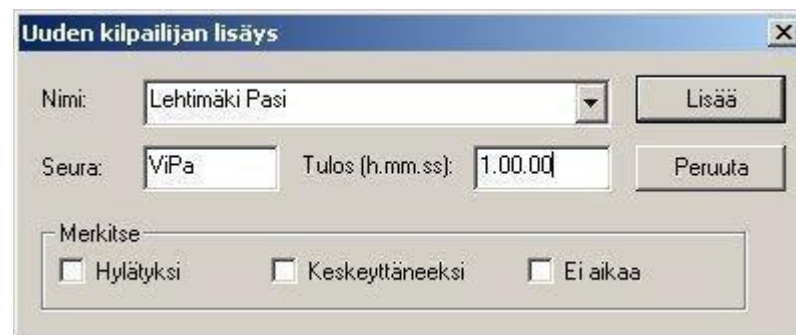
Aseta lähteväksi

Ilman Emit-iä juoksevat

- Painetaan hiiren oik. näppäintä kentän tyhjässä kohdassa tai radan kohdalla, jolloin seuraava ikkuna avautuu

- Painetaan vas. näppäimellä "Lisää uusi kilpailija".

A dialog box titled "Uuden kilpailijan lisäys" (Add new competitor) is shown. It has a blue title bar with a close button. The form contains:

- A "Nimi:" label followed by a text box containing "Lehtimäki Pasi" and a dropdown arrow.
- A "Seura:" label followed by a text box containing "ViPa".
- A "Tulos (h.mm.ss):" label followed by a text box containing "1.00.00".
- Buttons: "Lisää" (Add) and "Peruuta" (Cancel).
- A "Merkitse" (Mark) section with three checkboxes: "Hylätyksi" (Disqualified), "Keskeyttäneeksi" (Retired), and "Ei aikaa" (No time).

Tulosten muodostaminen

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

The dialog box 'Tulosten muodostaminen' (Results Formation) is shown. It contains the following sections:

- Tulosten tyyppi** (Results type):
 - Lehdistötulokset
 - Tulokset
 - Väliajat
- Tiedoston tyyppi** (File type):
 - Tekstitiedosto
 - HTML-tiedosto
 - CSV-tiedosto (MS Excel, ...)
- CSV erotin** (CSV separator):
 - Puolipiste
 - Pilkku
- Tiedostojen nimet** (File names):
 - Tulostiedosto: C:\EResultsLite\140424.html (Selaa...)
 - Väliaikatiedosto: C:\EResultsLite\140424.html (Selaa...)
- Lisäasetukset** (Additional settings):
 - Tulosivun otsikko: Tulokset 24.04.2014
 - Väliaikasivun otsikko: Väliajat 24.04.2014
 - Ratalinkit HTML-sivulle ratojen alkuun
 - Etunimi tuloksissa ennen sukunimeä
 - Seuratieto mukaan tuloksiin
 - Pitkät seuranimet tuloksiin

Buttons at the bottom: Tulosta oletustulostimella, Muodosta tulokset, Peruuta.

- Ylävalikosta muodosta tulokset
- Valitse tulosten tyyppi
 - Tulokset ja väliajat html-tiedostoon
- Paina uudestaan muodosta tulokset

- Lehdistötulokset
tekstiedostoon
- Tulostiedoston nimi ja paikka

Tuloksien katselu ja lähetys

- Klikkaa kohtaa 8, Tuloksien katselu
- valitse "Tulokset (TXT)"- paina " Katsele"
- Avautuu uusi ikkuna, tekstitiedosto, jota voi muokata lehteen menevään muotoon. Liitä tulokset viestiin (ei liitetiedostoon). Tulokset on valmiiksi lehden toivomassa lehdistömuodossa.

- Lehdistötuloksien lähetysosoite on toimitus@pohjankyro-lehti.fi

Iltarastien lopuksi

- Hae RR:n siimari ja rastit pois metsästä mahdollisimman pian.
- Tarkista Emit-rastileimasimien ja kilpailukorttien määrä ja kuittaa ne lomakkeelle
- Ota kuva saattaja-/ilman aikaa-listasta ja lähetä se tilastointia varten Päivi Koskelle (040 517 7483) esim. Whatsapissa.
- Laske iltarastikassa ja kuittaa se kassakirjanpitoon. Liikuntasetelit lasketaan kassan saldoon mukaan. Lähetä kassakirjasta myös kuva Päiville.
- Ilman aikaa/saattajalistasta kuva Katri Karhuselle tilastointia varten (040 732 8370)
- - Pohjakassa on hyvä pitää kohtuullisen pienenä (n. 50 – 150 €). Maksa iltarastien tuotto pankkiin YKV:n suunnistusjaoston tilille FI23 5419 0120 4201 08

- Tarkista, että kaikki varusteet ovat hyvässä kunnossa ja järjestyksessä seuraavaa järjestäjää varten. Korjaa, mitä pystyt hoitamaan. Laita puutteista viestiä hannukupari81@gmail.com
- Poista ylimääräiset kartat, koska seuraava iltarastijärjestäjä ei niitä tarvitse
- Toimita toimimattomat Emit-materiaalit jaoston kopille ja ilmoita niistä Hannulle 0400-877737
- Lopuksi vie kaikki iltarasti tarvikkeet seuran kopille tai sovi seuraavan järjestäjän kanssa mistä tavarat voi noutaa.

LEIMASINSALKKU SISÄLTÄÄ SEURAAVAT RASTILEIMASIMET:

116	162	160	RR1=130
159	120	157	RR2=79
158	95	93	RR3=92
156	81	90	RR4=124
80	47	52	RR5=71
57	61	69	MAALI=122

18 KPL TAVALLISIA LEIMASIMIA + 5 KPL RR-LEIMASIMIA
MAALILEIMASIN (122) KIINNI MAALIPUKISSA. MAALILEIMASIN EI OLE TÄSSÄ SALKUSSA.

ILMOITA TOIMIMATTOMISTA LEIMASIMISTA PALAUTTAESSASI ILTARASTITARVIKKEITA.
HANNU KUPARI 0400 877 737

PÄIVITETTY 6.5-26

